

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoCsp/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119432489
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miriam Kamenská
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6119432489.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Miriam Kamenskej, členov senátu JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. a JUDr. Mariána Blahu v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, zastúpený JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému N. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. I. XX, o zaplatenie 12.823,69 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13Csp/245/2019-79 zo dňa 26. novembra 2020 takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13Csp/245/2019-79 zo dňa 26. novembra 2020 **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému **n e p r i z n á v a** proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozhodnutím súd prvej inštancie v prvej výrokovej vete žalobu žalobcu zamietol. V druhej výrokovej vete žalovanému nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou doručenou dňa 05.11.2019 sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 12.823,69 Eur (istina v sume 10.432,08 Eur, dlžné zmluvné úroky a zákonné úroky z omeškania do dňa predchádzajúceho dňu 20.12.2018 v sume 2.391,61 Eur) spolu so zmluvným úrokom vo výške 8,90 % ročne zo sumy nesplatennej istiny poskytnutého úveru 10.432,08 Eur od 20.12.2018 do zaplatenia a zákonným úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 10.432,08 Eur od 20.12.2018 do zaplatenia. Tvrdil, že nadobudol žalovanú pohľadávku zo Zmluvy o úvere č. 6804841884 spolu s jej príslušenstvom na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2018, uzatvorenej medzi Poštová banka, a.s. ako postupom a žalobcom ako postupníkom. Uviedol, že dňa 21.07.2015 bola medzi jeho právnym predchodcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzatvorená Zmluva o úvere č. 6804841884 (ďalej „zmluva“) v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému dňa 21.07.2015 prevodom na účet finančné prostriedky vo výške 11.000,- Eur, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť v dohodnutej lehote, vrátane úrokov podľa predpisu splátok k zmluve. Vzhľadom na to, že žalovaný svoje povinnosti zo zmluvy riadne a včas nesplnil, právny predchodca veriteľ po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka listom zo dňa 20.03.2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru.

3. Žalovaný sa k žalobe písomne nevyjadril. Na pojednávaní vo veci samej sa k veci bližšie nevyjadril, uviedol len, že súhlasí so splácaním dlhu, pretože tento uznal.

4. Súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie odôvodnil tým, že považoval za nesporné, že právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., keďže jej predmetom bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanému vo forme úveru (§ 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.), pričom právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ (§ 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka) a žalovaný ako spotrebiteľ (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka). Taktiež nebolo sporné, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 11.000,- Eur.

5. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že k uzavretiu zmluvy malo dôjsť tak, že najprv podpísal tlačivo žalovaný dňa 20.07.2015 a vyplnil v tlačive body 1/, 2/ tlačiva (1/ Zmluvné strany, 2/ Žiadosť o poskytnutie úveru), následne dňa 21.07.2015 malo dôjsť k schváleniu úveru bankou vyplnením bodu 3/ tlačiva. Uvedené vyplýva aj z Obchodných podmienok, čl. III. bod 3.1. Najskôr teda vyplnil žalovaný žiadosť o poskytnutie úveru (návrh na uzatvorenie zmluvy), ktorá obsahovala z údajov v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. iba žiadanú výšku úveru 11.000,- Eur, dobu splácania úveru 9 rokov a frekvenciu splácania k 15. dňu v mesiaci. Na tento návrh žalovaného banka reagovala tým, že síce neupravila výšku úveru a súhlasila s dobou a frekvenciou splácania úveru, avšak doplnila ďalšie údaje zmluvy (výška mesačnej splátky, dátum prvej a poslednej splátky, ročnú úrokovú sadzbu, RPMN, priemernú RPMN), čo vyplýva z bodu 3/ tlačiva. Podľa súdu prvej inštancie tak nemožno hovoriť o akceptácii návrhu (žiadosti) zo strany banky, ale o novom návrhu, ktorý by mal žalovaný písomne prijať alebo odmietnuť (§ 44 Občianskeho zákonníka). V konaní však nebolo preukázané, že by k tejto písomnej akceptácii nového návrhu banky zo strany žalovaného došlo. Žalobca ani netvrdil, že by bankou navrhnutý obsah zmluvy, vystavený následne po podpise žiadosti dlžníkom, bol totožný so žiadosťou dlžníka, resp. že by takýto nový návrh dlžník prijal (§ 44 ods. 1, § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Nečinnosť či mlčanie žalovaného pritom za akceptáciu nového návrhu banky nie je možné považovať (§ 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že nemal preukázanú existenciu dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných písomných prejavov vôle zmluvných strán, teda v danom prípade nedošlo k uzatvoreniu zmluvy v zákonom predpísanej písomnej forme. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie považoval úver za bezúročný a bezpoplatkový v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z..

6. Následne súd prvej inštancie zdôraznil, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy a potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní, pričom tieto zákonné predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Z predloženej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že konečná splatnosť úveru mala nastať až poslednou splátkou splatnou dňa 15.07.2020 (poznámka odvolacieho súdu: správny dátum mal byť 15.07.2024), teda splatnou v celom rozsahu mohla byť v čase postúpenia pohľadávka iba z dôvodu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobca v konaní predložil výzvu na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 20.02.2017, v tejto banka žalovaného vyzýva na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia výzvy a v ďalšom texte upozorňuje žalovaného, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy záväzku, banka je oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným v zmysle príslušných ustanovení zmluvy o úvere a Obchodných podmienok a žiadať od žalovaného úhradu celej úverovej pohľadávky. V danom prípade je predmetom postúpenia celá pohľadávka a nielen splatná časť úveru. Žalobca preukázal doručenie výzvy na úhradu dlžnej sumy, ktorou banka vyhlásila predčasnú splatnosť celého úveru, ktorú síce možno považovať aj za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., kde za splnenia podmienok v tomto ustanovení by mohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky, avšak len v rozsahu splatných pohľadávok, t.j. nie v celom rozsahu. Z tohto dôvodu postúpenie pohľadávky, na zapltenie ktorej nevznikol nárok ani Poštovej banke, a.s., nie je platné.

7. Keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatný celý úver (nedošlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti) a konečná splatnosť bola v Zmluve o úvere určená na 15.07.2024, banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Vzhľadom na to v súlade so zásadou, že nikto nemôže na iného previesť viac práv než má, podľa súdu prvej inštancie zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2018 je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, a preto žalobcovi v spore chýba aktívna vecná legitímácia. Keďže žalobcom nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky (splatnosť postupovanej pohľadávky v čase jej postúpenia), postúpenie pohľadávky nie je

možné považovať za platné. S ohľadom na tieto skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a žalobcom uplatnené v tomto konaní, preto mu nie je možné toto právo priznať.

8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli.

9. V zákonom stanovenej lehote podal žalobca proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. K záveru súdu prvej inštancie, že nemal preukázanú existenciu dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných písomných prejavov vôle zmluvných strán žalobca v odvolaní uviedol, že mlčanie ani nečinnosť sa sami o sebe nepovažujú za prijatie návrhu, okrem prípadu, ak tak ustanovuje zákon alebo sa zmluvné strany na tomto druhu vzniku dohodli. Ak sa tak aj výslovne nedohodli, je možné, že sa trvalou praxou stal daný spôsob vzniku zmlúv bežným.

11. Žalobca mal v odvolaní za to, že svoju povinnosť preukázať aktívnu vecnú legitímáciu si splnil, čo vyplýva z listiny označenej ako Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 20.02.2017 spolu s podacím hárkom č. EPH008958340, čím žalovaného upozornil v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka na meškanie so splátkami, a to viac ako 3 mesiace pred zaslaním tejto výzvy. Ďalej žalobca preukázal zaslanie listiny označenej ako Výzva na úhradu dlžnej sumy zo dňa 20.03.2017 spolu s Doručenkou zo dňa 28.03.2017, čo žalovaný potvrdil vlastnoručným podpisom. Uvedené listiny sú podmienkou na preukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, čo si žalobca bez akejkoľvek výhrady splnil, a preto nemožno pochybovať o jeho aktívnej legitímácii.

12. Žalobca mal za to, že právny predchodca žalobcu pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami právnych predpisov. V zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka právny predchodca žalobcu upozornil žalovaného listom zo dňa 20.02.2017, že je so svojim záväzkom viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti a na možnosť predčasného zosplatnenia úveru. Z dôvodu nespĺnenia povinnosti zo strany žalovaného, napriek predchádzajúcej výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, právny predchodca žalobcu listom zo dňa 20.03.2017 zosplatnil poskytnutý úver a zároveň v uvedenom liste vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote do 10 kalendárnych dní.

13. S poukazom na § 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z.z. žalobca uviedol, že listinou označenou ako Výzva na úhradu dlžnej sumy postupca - Poštová banka a.s., zo dňa 20.03.2017, vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote 10 dní, čo žalovaný nesplnil. Následne v súlade s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. spolu s podmienkami pre postúpenie pohľadávky banky, ktorými sú splatnosť pohľadávky, predchádzajúca písomná výzva a kumulatívne aj omeškanie dlžníka so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 dní, postupca postúpil dňa 20.12.2018 Zmluvou o postúpení pohľadávky uvedenú pohľadávku v celom rozsahu na žalobcu, nakoľko táto sa stala splatnou v celom rozsahu.

14. Dňa 16.02.2021 súd prvej inštancie doručoval žalovanému odvolanie žalobcu s tým, aby sa ku nemu vyjadril v lehote do 10 dní. Písomnosti boli žalovanému listinne doručené dňa 19.02.2021. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

15. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací bol pri rozhodovaní o odvolaní viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP). Pretože nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval to dôležitý verejný záujem, na prejednanie odvolania odvolací súd pojednávanie nenariadil (§ 385 ods. 1 CSP). Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.06.2021, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke Krajského súdu v Banskej Bystrici (§ 378 ods. 1 a § 219 ods. 1, 3 CSP).

16. Odvolací súd dokazovanie nezopakoval a nedoplnil, preto bol podľa § 383 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie.

17. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie vyplýva, že v žalobcom predloženom tlačive označenom ako Zmluva o úvere lepšia splátka, v časti 1/ označenej ako Zmluvné strany sú osobné údaje o žalovanom ako klientovi, jeho zamestnávateľovi, výške príjmu, rodinnom stave. V časti 2/ označenej ako Žiadosť o poskytnutie úveru je uvedená žiadaná výška úveru 11.000,00- Eur, doba splácania úveru 9 rokov. V časti 3/ označenej ako Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia sú uvedené tieto údaje: číslo zmluvy 6804841884, výška schváleného úveru 11.000,- Eur, počet mesačných splátok 108, výška mesačnej úhrady 164,30 Eur, dátum prvej splátky 15.08.2015, každej ďalšej k 15. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti 15. 07. 2024, výška úrokovej sadzby 8,9 % p. a., RPMN 9,30%, priemerná RPMN 11,53 %. Formulárové tlačivo Zmluvy podpísal žalovaný ako klient dňa 20.07.2015, zástupca banky dňa 21.07.2015. Súčasťou Zmluvy mali byť aj Obchodné podmienky, ktoré žalovaným osobitne podpísané neboli.

18. Podľa čl. III. bod 3.1 Obchodných podmienok banky, najneskôr pri podaní Návrhu Banka predkladá dlžníkovi formulár. Dlžník v príslušnej časti návrhu, uvedie svoje osobné údaje, údaje o prípadnom spoludlžníkovi, maximálnu požadovanú výšku úveru, minimálnu požadovanú lehotu splatnosti a návrh vlastnoručne podpíše pred zamestnancom obchodného miesta. Dlžník je povinný najneskôr pri predčerpaním úveru, predložiť banke dokumenty požadované bankou na overenie údajov uvedených v návrhu a posúdenie schopnosti dlžníka, prípadne spoludlžníka splácať úver, ak banka neustanoví inak.

19. Podľa čl. III. bod 3.2 Obchodných podmienok banky, ak Banka po posúdení návrhu a vyhodnotení dlžníkovej, prípadne spoludlžníkovej schopnosti splácať úver neupraví dlžníkom požadované parametre úveru, považuje sa to za prijatie návrhu.

20. Výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo 20.02.2017 Poštová banka, a.s., Bratislava upozornila žalovaného v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, že ku dňu 20.02.2017 je pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere č. 6804841884 zo dňa 21.07.2015 viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 1.196,97 Eur a zároveň vyzvala žalovaného na úhradu dlžnej sumy v lehote 15 kalendárnych dní od doručenia tejto výzvy s tým, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, je banka oprávnená vyhlásiť úver predčasne splatným.

21. Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 20.03.2017 Poštová banka, a.s., Bratislava oznámila žalovanému predčasné zosplatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere č. 6804841884 ku dňu 20.03.2017.

22. Dňa 20.12.2018 žalobca ako postupník a Poštová banka, a.s., Bratislava ako postupca uzavreli Zmluvu o postúpení pohľadávok č. III/2018, ktorou boli na žalobcu postúpené pohľadávky špecifikované v prílohe č. 1, 2. Listom zo dňa 02.01.2019 postupca oznámil žalovanému, že postúpil pohľadávku zo zmluvy o úvere č. 6804841884 zo dňa 21.07.2015 na žalobcu so všetkými právami a povinnosťami s ňou spojenými.

23. Podľa § 9 ods. 1 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom do 22.12.2015, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

24. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení neskorších predpisov práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu 18b) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

25. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

26. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

27. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom do 31.12.2018, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. 87ad) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

28. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní a dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkový zisteniam a vec správne právne posúdil, keď žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zamietol, pričom odvolací súd v postupe súdu prvej inštancie nezistil ani vady procesných podmienok.

29. Podanou žalobou sa žalobca ako singulárny právny nástupca veriteľa Poštová banka, a.s., Bratislava, IČO: 31 340 890 (ďalej aj len „banka“) domáhal proti žalovanému ako dlžníkovi nárokov po predčasnom zosplatnení úveru zo Zmluvy o úvere lepšia splátka zo dňa 21.07.2017. Súd prvej inštancie posúdil zmluvu medzi bankou a žalovaným ako spotrebiteľskú, a pretože jej predmetom bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru, dospel k záveru, že šlo o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Tieto zistenia a závery súdu prvej inštancie žalobca odvolacím dôvodom nenapadol. Na tomto mieste však odvolací súd udáva, že so záverom súdu prvej inštancie o type a charaktere zmluvy medzi bankou a žalovaným súhlasí.

30. Ako správne uviedol súd prvej inštancie, zmluva o spotrebiteľskom úvere musela mať v rozhodnom období písomnú formu tak, ako to upravoval § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Zákon č. 129/2010 Z.z. osobitnú úpravu uzatvárania zmlúv nemá, preto súd prvej inštancie na proces uzatvárania zmluvy medzi bankou a žalovaným správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka ako lex generalis a dospel k záveru, že nemal preukázanú existenciu dvoch platných vzájomných a obsahovo zhodných písomných prejavov vôle zmluvných strán, a teda k uzavretiu zmluvy v zákonom predpísanej písomnej forme nedošlo.

31. Zmluva je dvojstranný právny úkon skladajúci sa z dvoch jednostranných právnych úkonov. Prvým z nich je návrh na uzavretie zmluvy, ktorým podľa § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka je prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia. Druhým jednostranným adresovaným právny úkonom v procese vzniku zmluvy je prijatie návrhu (akceptácia), ktorým podľa § 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka je včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodit' jej súhlas. Zmluva je potom podľa § 44 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť a podľa § 43c ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka včasné prijatie návrhu nadobúda účinnosť okamihom, keď vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde navrhovateľovi.

32. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že Zmluva medzi bankou a žalovaným bola uzatváraná tak, že dňa 20.07.2015 žalovaný vo formulári banky vyplnil bod 1/ a bod 2/, keď v bode 1/ označenom ako Zmluvné strany uviedol svoje údaje a v bode 2/ označenom ako Žiadosť o poskytnutie úveru lepšia splátka vyplnil výšku úveru 11.000,- Eur, dobu splácania úveru 9 rokov, možnosť čerpania úveru na špecifikovaný osobný účet, splácanie úveru k 15. dňu v mesiaci. Dňa 21.07.2015 banka vyplnila bod 3/ označený ako Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, pričom uviedla výšku schváleného úveru 11.000,- Eur, výšku mesačnej úhrady 164,30 Eur, náklady spojené s poistením schopnosti splácať úver 15,30 Eur, výšku úrokovej sadzby 8,90% p.a., RPMN banky 9,30%, priemernú RPMN na trhu 11,50%, odplatu za poskytnutie úveru 10,57 Eur, najvyššiu prípustnú hodnotu odplaty 23,08 Eur, celkovú čiastku úveru 15.968,18 Eur, dátum prvej splátky 18.08.2015, dátum každej ďalšej splátky k 15. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti úveru 15.07.2024, počet mesačných splátok 108.

33. Žalobca síce v odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia tvrdí, že žalovaný najprv vyplnil žiadosť o poskytnutie úveru a následne predchodca žalobcu reagoval na tento návrh tak, že doplnil niekoľko údajov, avšak toto skutkové zistenie súdu prvej inštancie žalobca v odvolaní nepoprel. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje na to, že aj zo samotného formulára Zmluvy vyplýva, že bod 1/ a bod 2/ mal vyplniť dlžník, čo bolo uvedené priamo v predtlačenom texte formulára a bod 3/ mala vyplniť banka, čo tiež bolo uvedené priamo v predtlačenom texte formulára. Skutočnosť, že najskôr žalovaný ako dlžník mal uviesť vo formulári svoje osobné údaje, maximálnu požadovanú výšku úveru, minimálnu požadovanú lehotu splatnosti a podpísaný návrh mala následne banka vyhodnotiť, vyplývala aj z čl. III. bod 3.1 a bod 3.2 Obchodných podmienok banky pre spotrebiteľské úvery, ktoré podľa bodu 3/ ods. 3.8 formulára mali tvoriť neoddeliteľnú súčasť Zmluvy a právne vzťahy v Zmluve neupravené sa nimi mali riadiť. Odvolací súd preto vyhodnocuje ako správny záver súdu prvej inštancie, že konanie žalovaného bolo návrhom na uzavretie zmluvy, pretože žalovaný ako prvý prejavil vôľu zmluvu uzavrieť.

34. Procesu vzniku zmluvy nebráni, ak návrh a prijatie návrhu nie sú uskutočnené v totožný deň, avšak vznik zmluvy predpokladá, aby návrh na jej uzavretie bol prijatý v celom rozsahu a bez výhrad, keďže podľa § 44 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu podľa § 44 ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

35. Banka v akceptácii návrhu uviedla výšku schváleného úveru 11.000,- Eur, dátum každej ďalšej splátky k 15. dňu v mesiaci a počet mesačných splátok 108, čo zodpovedá dobe splácania úveru 9 rokov, teda v tejto časti prijatie zodpovedalo návrhu žalovaného. Banka však v akceptácii návrhu uviedla aj ďalšie údaje, a to údaje, ktoré v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. predstavovali obligatórne obsahové náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Odvolací súd preto zhodne so súdom prvej inštancie je toho právneho názoru, že nešlo o prijatie návrhu ako odpoveď, ktorá vymedzovala obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ale šlo o odpoveď, ktorá ďalej vymedzovala obsah navrhovanej zmluvy oproti návrhu žalovaného, a teda šlo o prijatie návrhu, ktoré obsahovalo dodatky a iné zmeny, t.j. podľa § 44 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka šlo o odmietnutie návrhu, ktoré sa súčasne považovalo za nový návrh. Pretože návrhom na uzavretie zmluvy sa de facto stala akceptácia banky zo dňa 21.07.2015, pre uzavretie zmluvy bolo potrebné včasné vyhlásenie alebo iné včasné konanie žalovaného, z ktorého by bolo možné vyvodiť jeho súhlas s návrhom banky. Žalobca však v konaní ani len netvrdil, že by k akceptácii nového návrhu banky zo strany žalovaného došlo.

36. Pokiaľ žalobca v odvolaní uviedol, že mlčanie ani nečinnosť sa sami o sebe nepovažujú za prijatie návrhu, okrem prípadu, ak tak ustanovuje zákon alebo sa zmluvné strany na tomto druhu vzniku dohodli a ak sa tak aj výslovne nedohodli, je možné, že sa trvalo praxou stal daný spôsob vzniku zmlúv bežný, s týmto konštatovaním odvolací súd súhlasí. Napokon, ide aj o názor odbornej právnickej obce (napr. Števček, M., Dulak, A. Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1-450. 2. vydanie. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2019, 383 s). Žalobca však v odvolaní ani len nekonkretizoval a nešpecifikoval akou trvalou praxou v posudzovanej veci sa mal stať daný spôsob vzniku zmlúv bežným, a to o to viac, že šlo o zmluvu, ktorá mala byť zo zákona uzatvorená v písomnej forme. K uzatvoreniu zmluvy v požadovanej písomnej forme totiž môže dôjsť len vtedy, ak písomnú formu má tak návrh na uzatvorenie zmluvy, ako aj jeho akceptácia. Písomný právny úkon je podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka platný, ak je podpísaný konajúcou osobou, a preto zmluva by bola v požadovanej písomnej forme uzavretá len vtedy, ak by následne po banke formulár zmluvy podpísal aj žalovaný. V prípade zmlúv, pre ktoré sa vyžaduje zákonná písomná forma, tak ani trvalou praxou

nie je možné zákonnú požiadavku formy zmluvy zmeniť alebo vylúčiť. Odvolací súd preto vyhodnocuje ako správny záver súdu prvej inštancie, že zmluva medzi bankou a žalovaným v zákonom požadovanej písomnej forme uzavretá nebola.

37. Pretože zmluva o spotrebiteľskom úvere medzi bankou a žalovaným nemala zákonom vyžadovanú písomnú formu, podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda podľa lex specialis zákonným dôsledkom porušenia povinnosti uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere v písomnej forme je, že charakter dočasného poskytnutia peňažných prostriedkov sa nemení, ale poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

38. Následne súd prvej inštancie vyhodnocoval, či žalobcovi v spore svedčí aktívna vecná legitímácia, pričom dospel k záveru, že Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2018 je neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom, keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver a k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru nedošlo, a preto banka nebola oprávnená pohľadávku postúpiť.

39. Žalobca v odvolaní nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že nie je nositeľom práva, ktoré bolo v konaní uplatnené a poukázal na skutkové okolnosti vyplývajúce zo žalobcom predložených listín, ktoré podľa žalobcu sú podmienkou na preukázanie jeho aktívnej vecnej legitímácie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ako aj § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z..

40. Postúpenie pohľadávky je inštitútom zmeny v osobe veriteľa a spočíva v tom, že na základe zmluvy uzavretej medzi doterajším veriteľom ako postupcom a treťou osobou ako postupníkom, postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi tretej osobe, ktorá sa stane novým veriteľom. Popri všeobecnej úprave postúpenia, obsiahnutej v § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, sú pre určité druhy pohľadávok osobitnými právnymi predpismi ustanovené špecifické kritériá a obmedzenia vo vzťahu k možnosti a podmienkam ich postúpenia tretím osobám. K pohľadávkam osobitnej kategórie patria aj pohľadávky zo spotrebiteľských úverov, keď v zmysle § 17 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. postúpiť sa môže len pohľadávka po konečnom termíne splatnosti alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, aj to len vtedy, ak ide o postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úveru na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z., banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky alebo ide o postúpenie na blízku osobu spotrebiteľa. Pohľadávkami osobitnej kategórie sú aj pohľadávky banky, keď v zmysle § 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2001 Z.z., ak je napriek písomnej výzve banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, môže banka svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe a to aj osobe, ktorá nie je bankou, aj bez súhlasu klienta, čím ale nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľských úveroch.

41. Keďže veriteľom žalovaného bola banka a žalovanému bol poskytnutý spotrebiteľský úver, v súlade s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., žalobcovi ako držiteľovi povolenia Národnej banky Slovenska ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery (§ 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z.) mohla banka písomnou zmluvou postúpiť len pohľadávku proti žalovanému po konečnom termíne splatnosti úveru alebo pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti úveru a len ak bol žalovaný napriek písomnej výzve banky nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke.

42. V konaní na súde prvej inštancie nebolo sporné, že konečná splatnosť úveru mala nastať až poslednou splátkou splatnou dňa 15.07.2024, a preto ako správne uviedol aj súd prvej inštancie, v čase postúpenia splatnou v celom rozsahu mohla byť pohľadávka iba z dôvodu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru.

43. Ak ide o plnenie v splátkach, ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka dáva veriteľovi možnosť pre nespĺnenie niektorej splátky žiadať o zaplatenie celej pohľadávky, avšak podľa § 565 veta prvá Občianskeho zákonníka toto právo veriteľovi patrí, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. V prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, dodávateľ (veriteľ) môže podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uplatniť právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky najskôr po

uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplacením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka teda určuje lehoty a postupy na uplatnenie práva veriteľa zosplatiť úver pre nesplnenie niektorej splátky v prípade záväzkových vzťahov, ktoré vznikli na základe spotrebiteľskej zmluvy. Z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale ani z iného zákonného ustanovenia však nevyplýva, že pri zosplatení plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, sa okrem podmienok podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nemajú aplikovať aj podmienky podľa § 565 Občianskeho zákonníka, vrátane podmienky, že toto právo veriteľ má, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené.

44. Pretože bez dohody alebo rozhodnutia veriteľ stratu výhody splátok žiadať nemôže, bolo na žalobcov, aby v konaní preukázal platnú dohodu medzi bankou a žalovaným, že banka ako veriteľ pre nesplnenie niektorej splátky mohla žiadať žalovaného o zaplatenie celej pohľadávky. Dohoda je vždy výsledkom zhody prejavu vôle subjektov, ktoré majú byť dohodou viazané, a teda pre vznik dohody je potrebný prejav vôle dotknutých subjektov smerujúci k uzavretiu dohody. Po správnom právnom závere súdu prvej inštancie, že medzi bankou a žalovaným nedošlo k uzatvoreniu zmluvy v zákonom predpísanej písomnej forme, žiadne iné skutkové tvrdenia žalobca neuviedol, ani žiadne iné návrhy na vykonanie dokazovania neuplatnil. Preto za situácie, keď dohoda o práve banky žiadať zosplatenie celého úveru bola obsiahnutá iba v Obchodných podmienkach banky, ktorými sa mali riadiť vzťahy neupravené Zmluvou o úvere a ktoré Obchodné podmienky žalovaným podpísané neboli, súdy nemali na základe akých skutkových tvrdení a dôkazov dospieť k záveru, že banka si so žalovaným právo žiadať zosplatenie celého úveru dohodla. Ak žalobca ani len netvrdil, a teda ani nepreukázal dohodu medzi bankou a žalovaným o práve banky žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, bolo irelevantné, či banka žalovanému zasielala listiny zo dňa 20.02.2017 a zo dňa 20.03.2017 a či tým splnila podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.. Tieto listiny by boli pre konanie relevantné až vtedy, keď by žalobca preukázal, že banka mala so žalovaným platnú dohodu o práve žiadať zaplatenie celej pohľadávky. Až po preukázaní existencie platnej dohody o práve banky úver zosplatiť, by súdy boli vyhodnocovali, či došlo k splneniu zákonných podmienok pre zosplatenie spotrebiteľského úveru a zákonných podmienok pre postúpenie pohľadávky banky. Pretože žalobca ani len netvrdil, že banka si so žalovaným dohodla právo žiadať zosplatenie celého úveru, odvolací súd vyhodnocuje ako správny záver súdu prvej inštancie, že na zaplatenie pohľadávky z titulu vyhlásenia predčasnej splatnosti celého úveru nevznikol nárok ani banke, a preto banka pohľadávku, ktorá sa pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru splatnou nestala, žalobcovi postúpiť nemohla. Odvolací súd tak v kontexte žalobcom vymedzených a konkretizovaných odvolacích dôvodov dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu žalobu zamietol.

45. Odvolací súd poukazuje aj na to, že súd prvej inštancie medzi právnymi predpismi, podľa ktorých rozhodoval, síce správne citoval aj ustanovenie § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, avšak pri vlastných úvahách a vyhodnotení ako vec právne posúdil, svoje závery uvádzal najmä s odkazom na § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., hoci z kontextu odôvodnenia je zrejmé, že aplikoval aj ustanovenie § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka.

46. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku vo veci samej, ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania, o ktorých súd prvej inštancie rozhodoval podľa pomeru úspechu vo veci, je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

47. Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa podľa § 396 ods. 1 CSP použijú aj na odvolacie konanie a keďže žalovaný mal v odvolacom konaní plný úspech, podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP by bol odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žalovanému by priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

48. Ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 z 28.02.2018). Pretože žalovaný si v odvolacom konaní náhradu trov konania neuplatnil a ani podľa obsahu spisu mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

49. Rozhodnutie bolo senátom odvolacieho súdu prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).